

ise: "Aztekler, Mayalar ve Incalar'ın ötesinde, Yeni Dünya ile Eski Dünya arasındaki Kolomb-öncesi, ve hatta hristiyanlık-öncesi bağı gösteren eski, açıklanamamış kültür ve diğer benzerlikler vardır. Dr. Ekholm, değişik kültürler arasındaki uygun düşmelerin çok görüldüğünü, bir yerde ancak kritik sayıda benzerliklerin bulunmasının bir anlam taşıyacağını ifade etmektedir.

Palenque'deki benzerliklerin bu kritik sayıya ulaşip ulaşmayacağını zaman gösterecektir. Bilim adamları belki de zamanı anlamaya yaklaşı-

yorlar, zira son iki yılda, dünyanın her yanından arkeologlar Palenque'de toplanarak Orta Amerika kültürü hakkında elde halen mevcut bilgi hazinesini inceliyorlar. Üniversite bilgisayarları Maya şifresini çözmeye uğraşılıyor. Halen, bundan önceki üç asırda elde edilmiş olandan daha fazla ilerleme kaydedilmiş durumda.

Bu şifreler, çözüldükleri zaman belki de, Batı Yarımküresinde insan geçmişinin tümünün üzerine açılacak bir pencere olacak.

SCIENCE DIGEST'ten
Çeviren: Ruhsar KANSU

Bilim Haberleri:

Dr. AHMET NEJAT İNCE MİSAFİRİMİZ OLDU

Halen Hollanda'da SHAPE Teknik Merkezi Haberleşme Araştırmaları Bölümü Başkanı olarak görev yapmakta olan Dr. Nejat İnce, 20 Ağustos - 20 Eylül 1976 tarihleri arasında Kurumumuzun misafiri oldu.

Dr. İnce, önemli araştırmalarıyla dünya literatürüne ismini geçirmiş bir fizikçi, Türkiye PTT İdaresine ve TRT Kurumuna önemli hizmetleri olan bir elektronik mühendisi ve nihayet NATO'nun otomatik haberleşme sistemlerinin geliştirilmesine ve uydularla haberleşme bilim ve sanatına büyük katkıları olan Uluslararası bir bilim adamıdır. Kırka yakın tebliği vardır ve

elektromanyetik dalgalar konusunda iki kitabın editörüdür ve uydularla ilgili diğer üç kitabı yazar olarak katkıda bulunmuştur. Dr. İnce, Uluslararası sempozyum başkanlıkları yapmış, Hollanda, İngiltere, Norveç, Almanya, İtalya ve Kanada Üniversite ve Araştırma kuruluşlarında konferans ve dersler vermiştir. Birçok Uluslararası bilim sosyete ve kuruluşlarının aktif üyesidir. 1966 senesinde kendisine Orta Doğu Teknik Üniversitesi tarafından Profesörlük ünvanı verilmiş; 1972'de ise "Uluslararası haberleşme sistemlerinin geliştirilmesindeki teknik katkıları ve yol gösterici önderliği" için Amerika'daki "Institute of Electrical and Electronic Engineers (IEEE)"

tarafından en yüksek payeleri olan "Fellow" ünvanı verilmiştir.

Çeşitli NATO ülkelerinden 70 kadar bilim adamı ve mühendisini yönetimi altında çalıştıran Dr. İnce, haberleşme araştırması alanında ve bilhassa uydularla muhaberede Avrupa'nın en geniş imkânli laboratuvar ve deneme istasyonlarının idarecisidir. Bölüm Başkanı olmasından doğan genel sorumluluklarının yanı sıra, propagasyon, yöre mekanığı ve haberleşme teorisi ile ilgili çalışmalarında ve NATO uydularını denemede kullanılan beş deneysel yer uydusu istasyonunu idare etmektedir. Bunlardan en büyüğü, 1960'larda Avrupa'da ilk olarak planı ve kuruluşu Dr. İnce tarafından yapılmıştır.

NATO çerçevesinde NICS kısa adıyla bilinen ve Dünyanın en büyük, en modern bir haberleşme sistemi olan NATO Tümlüşik Haberleşme Sistemi'nin mimarı olarak Dr. İnce gösterilmektedir. Bu haberleşme sistemi, tüm NATO Avrupası ile Kuzey Amerika'nın bir kısmını kapsayan ve telefon, telgraf, veri haberleşmesinde kullanılan bir sistemdir. (Barış anında olduğu kadar savaşın en ağır şartları altında dahi tatminkâr iş görebilecek biçimde tasarlanmıştır. Sistemde birbirine bağlı ve bilgi işlem yetenekli bir çok otomatik santraller vardır. Bu santraller kendi aralarında haberleşerek aranan bir şahsın yerini tesbit edebilmekte ve şebekede tek bir kanal kalmış olsa bile onu bulup arayan şahsa bağlayabilmektedir. Bu sayede aranan kişi abone numarasını değiştirmeden değişik yerlerden sisteme bağlansa bile kendisiyle haberleşmek mümkün olabilmektedir. Bilindiği gibi, sivil haberleşme ve telefon sistemlerinde bu özellik yoktur).

NATO Tümlüşik Haberleşme Sisteminde kullanılacak ve geçen Nisan ayında yörüngeye gönderilmiş olan haberleşme uydusunun bütün teknik özellikleri ve şartnamesi Dr. İnce ve yardımcı ekibi tarafından geniş ayrıntılı deney ve simülasyon çalışmaları sonucunda hazırlanmıştır. On sene kadar yararlanılması öngörülen bu uydusu dünyanın etrafında dönerken, Dr. İnce 1985 senelerinde atılması planlanan yeni bir model üzerinde çalışmalar yapmaktadır.

Dr. İnce SHAPE Teknik Merkezine 1961 senesinde girmiş ve şimdi Başkanı olduğu Bölümde bilim adamı olarak çalışmaya başlamıştır. İki sene sonra Radyo Araştırma Kısmının başına getirilmiş ve 1968'de şimdiki görevine başlayınca kadar çeşitli projeler başarmıştır.

Bunların en mühimi yedi senedir muvaffakiyetle işleyen ve memleketimizde de yer terminali bulunan NATO uydusu haberleşme sisteminin plânlanıp geliştirilmesidir. Bu sebeple Dr. İnce'ye NATO uydularının babası denmektedir.

Telefonla konuşurken hayalinde canlanan bir şekli, insan hattın öbür ucundakine nasıl aktarır? Dr. İnce, askeri haberleşmenin gizleme tekniklerinden ilham alarak bu konuda bir cihaz patenti elde etmiştir. Adına Türkçe olarak "ses-çizici" diyebileceğimiz bu cihaz sayesinde bir telefonun bulunduğu yerde çizilen bir şekil, diğer bir telefonun bulunduğu yerde de aynen ortaya çıkmaktadır. Bu işlem sırasında bir etkisi olmaksızın rahatça konuşulabilmekte ve ses-çizici'den de hafif bir hissettirden başka ses karışmamaktadır.

Yüksek öğrenimini İngiltere'de Birmingham Üniversitesinde, doktorasını yine İngiltere'de Cambridge Üniversitesinde yapan Dr. İnce bütün bu başarılarının kaynağını şu şekilde anlatıyor.

"Muvaffak olmak için çok çalışmak ve azimli olmak gereklidir. Çalışma sevgisini babamdan aldım. Dünyanın en doğru ve en dürüst insanlarından biriydi. Kendisi hakim idi. Zengin bir kütüphanesi vardı ve çok okurdu. Ben de kitaplar içinde doğdum ve büyüdüm. Yaptığım her işi iyi yapma azmi ve inadını memleketim olan Karadenizden almış olduğum söylenir! Muvaffak olmak için her işe, kendine güvenerek ve plânlı başlamak lâzım. Biz ne olursak ancak kendi gücümüzle oluruz. Diğer taraftan, insanın muvaffakiyetinde tesadüfler de rol oynuyor. Çok iyi devlet mekteplerinde okudum. Bolu Ortaokulunda bütün öğretmenlerim Atatürk devrinin yetiştirdiği inançlı ve vazifeye kendilerini adanmış Üniversite mezunlarıydı. Laboratuvar da deney yapma imkânımız vardı, Kabataş Lisesindeki öğretmenlerim de çok üstün kişilerdi ve bana çok güvenirdiler ve şahsen uğraşırlardı. Hele devamlı okulda kalan bir fizik hocamız vardı. İstanbul Üniversitesi Doçenti idi. O benimle çok meşgul olurdu. Bu şekilde ben daha lisede iken Üniversite seviyesinde fen bilgilerimi almaya başlamıştım. Hariçte eğitim ve araştırma yaparken de aralarında Nobel Ödülü almış bulunan değerli bilim adamlarıyla beraber olacak kadar talihliydim. Böyle bir geçmişle SHAPE Teknik Merkezinde en yüksek mevkiye çıkmak çok zor olmadı. Bunda biraz da bir Türk olarak gururlu batılılara kendini kabul ettirmenin güçlüğünün verdiği normal üstü bir azmin de rolü oldu. Buradaki çalışmaların ve elde ettiğim neticelerde, aralarında vatandaşlarımın da bulunduğu çok seçkin bilim adamlarından oluşan grubumun katkısı gayet tabii çok büyüktür."